

Pequín 2008: democrati

Demà comencen els Jocs Olímpics, i els experts en matèria de drets humans encara qüestionen la idoneïtat de les mesures de repressió aplicades, les autoritats xineses ho volen tenir tot controlat per no veure més malmet

Solidaris

Text: **Ander Zurimendi**
Fotos: **S. Cases / C. Castro**

PALMA La història dels Jocs Olímpics ha estat tan accidentada com el mateix decurs del segle XX. Boicots internacionals, atemptats terroristes, trepitjades massives dels drets humans...

Aquesta història continuarà demà, dia 8 d'agost. Serà aleshores quan els presidents i caps d'estat d'arreu del món assisteixin -o no- a la cerimònia inaugural dels Jocs. "I tots ells, amb la seva presència o absència, es retractaran davant l'opinió pública internacional".

És la creença d'Esteban Beltran, president de la secció espanyola d'Amnistia Internacional i crític convençut de la Xina de Hu Jintao, però també dels països que "miren cap a una altra banda", tot i la forta repressió xinesa contra els seus dissidents, des dels polítics fins als periodistes. "Els drets humans són transversals, no estan dins de cap gueto", denuncia Beltran, un plantejament per fer d'ells una matèria comuna i per desenvolupar sense els límits "hipòcrites" marcats pels acords comercials amb la Xina emergent.

1.300 milions de clients

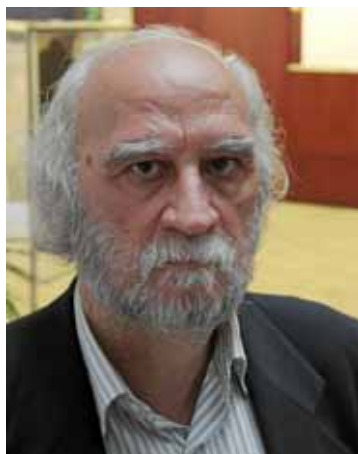
Marcos Sanz, veterà polític socialista i adjunt al secretari d'estat d'Esport, també creu "irresistible" un mercat de 1.300 milions de consumidors potencials. És per això que els governs occidentals, tan assidus a carregar contra règims com ara el de Cuba, el de l'Iran o el de Veneçuela, callen en esmentar el nom de la Xina.

Ressona poderós, Xina. "Però el fet que el seu govern tingui influència no pot ser una raó per no moure ni un dit", explica Beltran, "sinó una explicació per entendre la realitat".

Segons el director d'Amnistia, la "depredació" dels drets humans per part del règim xinès no és només de portes endins, ja que "la política internacional de la República Popular, amb la seva defensa de la dictadura de Zimbabwe o la negativa a embargar les

Esteban Beltran és president d'Amnistia Internacional.

Sanz ha estat diputat, senador i professor a la Complutense.

armes al règim de Myanmar, també esclafa els drets humans arreu del món". Mentrestant, la Unió Europea "xerra molt i no fa res".

Els responsables d'Amnistia duen deu anys rebent la mateixa resposta: "Diàleg constructiu". No obstant això, mai no s'ha sabut a on han arribat les converses. "Els estats membres de la UE, en el fons, tenen por a alçar la veu de manera individual i per això es refugien en allò de 'la veu comuna'", critica Beltran.

Un silenci que legitima el règim. Aquesta és la preocupació de Sanz. Parla amb un castellà antic, de correctíssima dicció i grans pauses que mantenen l'atenció de l'interlocutor. "La Xina, com qualsevol altre país, pretén utilitzar la força legitimadora de l'esport".

Tot i això, el que la població oriental necessita és que l'esport "catalitzi les ànsies de democràcia i de llibertat". Vet aquí el gran dilema. Ajudaran les Olimpíades a generar espais de llibertat i premsa lliure o tan sols donaran una capa

Tot és a punt per a la inauguració dels Jocs Olímpics de Pequín.

de vernís democràtic a un règim, anquilosat en l'estalinisme, que viola tots els drets imaginables?

El principi fou esperançador. Tant la cúpula directiva del Comitè Olímpic Internacional (COI) com els mandataris xinesos prometeren un impuls democràtic si Pequín era anomenada seu olímpica. Era el juliol del 2001. Ara per ara, res d'això no ha succeït.

"De fet -narra Dolors Massana, directora de Reporters Sense Fronteres a l'Estat espanyol- la Xina és la presó de periodistes més gran del món". Més d'un centenar. 49 d'aquests són *bloggers*, usuaris que havien trobat a

internet l'única via per expressar les seves crítiques del sistema. Fins que els "ciberpolícies" els detectaren.

Massana revela una dada inquietant. "Tan sols a Pequín existeixen cinc oficines dedicades, en exclusiva, a rastrejar la xarxa". A la recerca del dissident.

Si algú espera mostres de solidaritat per part de les grans empreses informàtiques, camina ben errat. Google, Yahoo i Microsoft han acceptat les condicions governamentals per introduir-se al mercat asiàtic, que es basen en quatre grans tabús. Censurar tot allò que informi del Tibet, Taiwan, la secta Xailon i les regions de majoria musulmana.

La premsa lliure no és l'única víctima de la repressió. L'estat afusella, aproximadament, uns 1.100 presos cada any, tal com reconeixen les mateixes autoritats del Partit Comunista Xinès (PCX).

Camps de 'reeduació'

Pel que fa a la repressió al Tibet, Amnistia Internacional té cons-

tància de 1.156 persones alliberades en l'actualitat, però 116 encara romanen detingudes. Una altra restricció de moviment són els estats de presó domiciliària, 24 hores custodiat per la Policia.

No obstant això, són més preocupants els "camps de reeducació". Es tracta d'unes retencions temporals (fins tres anys de tancament), que pateixen els ciutadans xinesos que han de menester una reeducació. "Són els policies els que decideixen, arbitràriament, qui ha d'anar a presó sense cap sentència judicial", diu Beltran. "Segons ens han informat els nostres contactes, estan 'netejan' les ciutats que alberguen actes olímpics".

Netejar, de què? Taxistes sense llicència, venedors ambulants sense permís, dissidents... Aquests són els criminals.

"I la repressió serà pitjor quant la flama olímpica s'apagui". No és una opinió personal, la subscriuen els tres entrevistats, perquè l'oblit internacional, tard o d'hora, ha d'arribar. •

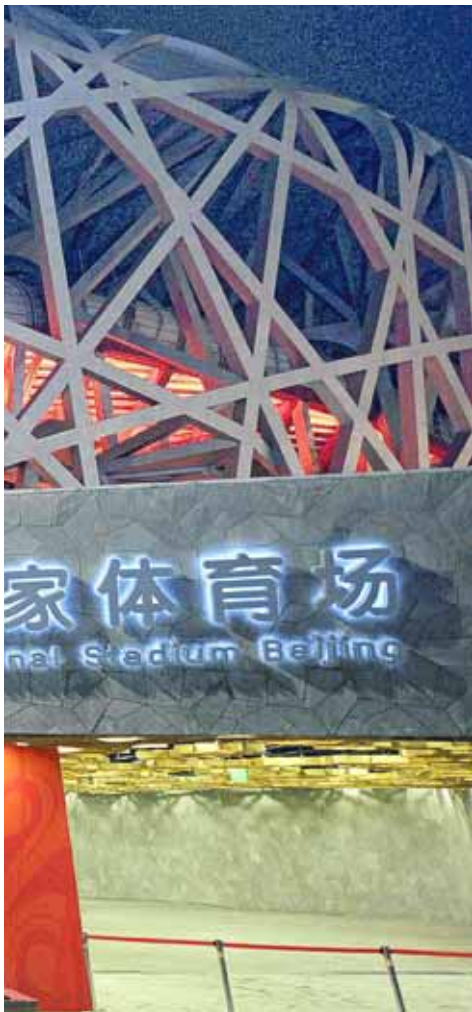
ATLETES ESPANYOLS

280

Xerraran? 280 atletes són a Pequín. El Govern no els ha recomanat que no exerceixin la llibertat d'expressió. Sí ho ha fet Anglaterra.

Boicotejar o legitimar el règim?

Atat que el règim estalinista de la Xina sigui l'amfitrió de la fita esportiva. Entre fortes crítiques per les dures mesures el seu prestigi internacional i es declaren preparades per respondre a qualsevol amenaça

Dolors Massana fou periodista de *La Vanguardia* durant 38 anys, 20 d'aquests com a cap d'Internacional.

MIQUEL ÀNGEL MARIA
www.miquelmaria.cat

Nosaltres no som d'eixe món

Sou directament partidari del boicot olímpic? Robert Ménard, secretari general de Reporters Sense Fronteres, afirma que, com la de 1936 a Berlín, la cerimònia inaugural de demà a Beijing és un acte polític, i que l'única postura crítica coherent és no anar-hi.

O potser considerau més oportuna la posició d'Amnistia Internacional? El seu president a l'Estat espanyol, Esteban Beltrán, va dir fa uns dies a Palma que AI no està a favor del boicot, perquè podria comportar un enduriment de la repressió del govern xinès contra la dissidència interior, però tampoc del silenci dels governs, i que cal aprofitar la cita olímpica per incrementar la pressió de la comunitat internacional sobre el respecte als Drets Humans a la Xina.

Bé, a part d'aquests matisos, tots els demòcrates i gent de bon cor trobam que alguna cosa s'ha de fer, i ens fa estar de mal a ple la hipocresia o la tebior dels governs mundials davant el drama del Tibet i la repressió interior de la Xina. Per això, naturalment, cap de nosaltres no tenim a casa cap objecte fabricat a la Xina en condicions inhumanes, i sempre que anam a la botiga feim objecció de consciència deixant de comprar productes que no ens ofereixin garanties de treball just i producció transparent. Perquè nosaltres no som d'eixe món.

SABOTATGE

S'han de boicotejar els Jocs Olímpics o no?

...ESTEBAN BELTRAN

El director d'Amnistia Internacional assegura que no estan per a boicots als Jocs Olímpics. Ara bé, "hem de trencar la conspiració del silenci que apliquen els governs d'Occident".

...MARCOS SANZ

L'adjunt al secretariat d'estat d'Esports defensa que Zapatero no viatgi a Pequín, encara que el ministre d'Exteriors, Miguel Ángel Moratinos sí hi anirà. Davallada del grau.

...DOLORS MASSANA

Des de l'organització Reporters Sense Fronteres criden al sabotatge de la gala inaugural de demà, 8 d'agost. Tanmateix, no aposten per un boicot generalitzat a tota la fita esportiva.

≡ **Ajudaran les Olimpíades a generar espais de llibertat?**

LA CONTROVÈRSIA OLÍMPICA AL LLARG DEL SEGLE XX

Berlín 1936

... Són considerades les primeres olimpíades en un estat feixista. Adolf Hitler volgué aprofitar-se de l'esdeveniment per promocionar la superioritat de la raça ària. Tanmateix, Jesse Owens, atleta nord-americà de raça negra, donà un cop d'efecte en guanyar una medalla d'or en les proves d'atletisme.

Munich 1972

... Vuit membres del grup armat palestí Setembre Negre assaltaren la residència olímpica d'Israel. Assassinaren dos atletes. La Policia alemanya tirotejà els palestins en el decurs de l'intercanvi de presoners, en què moriren nou israelians més.

Logo de la campanya pro DH de Reporters Sense Fronteres.

Moscú 1980

... Els EUA lideraren un boicot internacional contra els Jocs Olímpics organitzats per l'URSS. Aparentment, el motiu fou la invasió soviètica de l'Afganistan un any abans. 45 països el secundaren.

Los Angeles 1980

... L'URSS, amb ganes de revenja pel boicot als seus darrers Jocs, va promoure una campanya en contra de Los Angeles. 15 països del bloc socialista l'imitaren, entre aquests la RDA i Bulgària.

Seül 1988

... Corea del Sud era dictatorial quan el 1981 l'anomenaren seu. El 1987 ja celebrava eleccions lliures. Exemple de democratització.